

ISSN 2414-0562 (Print)

ISSN 2617-2224 (Online)

DOI: 10.32689/2617-2224-2019-16-1

NGO "UKRAINIAN ASSEMBLY
OF DOCTORS OF SCIENCE
IN PUBLIC ADMINISTRATION"

INTERREGIONAL ACADEMY
OF PERSONNEL MANAGEMENT

ПУБЛІЧНЕ УРЯДУВАННЯ PUBLIC MANAGEMENT

№ 1 (16) — січень 2019

*Збірник підготовлений у науковому партнерстві
з Українською Технологічною Академією*

Українська
Технологічна Академія

IIAS
International Institute
of Administrative Sciences

Київ
ДП "Видавничий дім "Персонал"
2019

Редакція

Головний редактор
Романенко Євген Олександрович,
доктор наук з державного управління,
професор, академік Української Технологічної
Академії, Міжнародної Кадрової Академії
та Академії наук публічного управління,
заслужений юрист України

Заступник головного редактора
Чаплай Ірина Віталіївна,
кандидат наук з державного управління, доцент

Випусковий редактор *А. А. Тютюнник*
Комп'ютерне макетування *А. П. Нечипорук*

Публічне урядування
Свідцтво KB 21596-11496 P

Видається з листопада 2015 року
Періодичність: 1 раз на квартал + 1 на рік
Друкується за рішенням Вченої ради
Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 1 від 30.01.2019)

Збірник внесено до міжнародних
наукометричних баз даних Index Copernicus,
РИНЦ, ResearchBib, CiteFactor, Turkish
Education Index, Eurasian Scientific Journal Index,
Polish Scholarly Bibliography, Electronic Journals
Library, КиберЛенинка, до пошукової системи
Google Scholar, а також до вітчизняної
реферативної бази даних “Україніка наукова”,
українського реферативного журналу “Джерело”.
Згідно з Наказом Міністерства освіти і науки
України від 07.11.2018 № 1218 збірник
“Публічне урядування” внесено до Списку
друкованих періодичних видань, що включаються
до Переліку наукових фахових видань України,
яким присвоєно категорію “Б”.

Відповідальність за зміст, достовірність фактів,
цитат, цифр несуть автори матеріалів. Редакція
залишає за собою право на незначне редагування
і скорочення (зі збереженням авторського стилю та
головних висновків). Редакція не завжди поділяє
думки авторів та не несе відповідальність за надану
ними інформацію. Матеріали подано
в авторській редакції.

Передрук — тільки з дозволу редакції.

Адреса редакційної колегії: Андріївський узвіз,
буд. 11, оф. 68, м. Київ, Україна, 04070
E-mail: Assembly2015@ukr.net
www.vadnd.org.ua

Адреса видавництва:
ДП “Видавничий дім “Персонал”
просп. Червонозорянний, 119, літ. XX,
Київ, Україна, 03039

Editorial

Editorial in Chief
Yevgen Oleksandrovych Romanenko,
Doctor of sciences in Public Administration, Professor,
Academician of the Ukrainian Technological Academy,
International Personnel Academy and Academy
of Sciences of Public Administration, Honored Lawyer
of Ukraine

Deputy Editor
Iryna Vitaliivna Chaplay,
PhD in Public Administration, assistant professor
Managing Editor *Y. A. Hosanchuk*
Computer modeling *A. P. Hechyporuk*

Public management
Certificate KB 21596-11496 P

Published from november 2015
Pereodisity: 4 times on a year + one
Published by the decision of Academic council of
Interregional Academy of Personnel Management
(Protocol № 1 from 30.01.2019)

Collection is included to the international
Scientometrics database Index Copernicus
International, ResearchBib, CiteFactor, Turkish
Education Index, Eurasian Scientific Journal Index,
Polish Scholarly Bibliography, Electronic Journals
Library, РИНЦ, КиберЛенинка, to the search system
Google Scholar, also it was included
in the abstract database “Україніка наукова”
and in the Ukrainian abstract journal “Джерело”
(Series 3. Social and Human Sciences. Arts).
According to the Order of the Ministry of Education
and Science of Ukraine dated November 7, 2018,
№ 1218, the collection “Public management”
is included in the List of printed periodicals, which are
included in the List of scientific professional editions
of Ukraine, which have been assigned the category “B”.

The authors are responsible for the content,
accuracy of the facts, quotes, numbers. The editors
reserves the right for a little change and reduction
(with preservation of the author's style and main
conclusions). Editors can not share the world
views of the authors and are not responsible for the
information provided. Materials filed
in the author's edition.

Reprinting — with the editorial's permission strictly.

Address of the editorial board: 11, Andriyivskyy
Descent, office 68, Kyiv, Ukraine, 04070
E-mail: Assembly2015@ukr.net
www.vadnd.org.ua

Address of the editorial:
ДП “Видавничий дім “Персонал”
prospekt Chervonozorjanij, 119 lit. XX,
Kyiv, Ukraine, 03039

IIAS
International Institute
of Administrative Sciences

Українська
Технологічна Академія

NISPAcee
THE NETWORK OF INSTITUTES AND
SCHOOLS OF PUBLIC ADMINISTRATION
IN CENTRAL AND EASTERN EUROPE

ЗМІСТ

Аль-Атті Ірина

Методологічні особливості дослідження розвитку публічного управління..... 15

Богданенко А. І.

Світовий досвід державної інвестиційної політики та можливості його використання в Україні..... 24

Вавренюк С. А.

Моніторинг як засіб досягнення якості вищої освіти України..... 36

Гурковський В. І., Соловйов С. Г.

Цифровізація стратегічних комунікацій на прикладі реалізації реформ..... 47

Іваненко О. В.

Криза ефективності державного управління: теорія і практика..... 58

Лаврук О. В.

Державна політика у розвитку тваринництва України..... 74

Лебідь О. М., Лебедєва Н. А.

Дослідження потенціалу формування державної протекціоністської політики щодо аматорського кіномистецтва..... 84

Марушева О. А., Прав Ю. Г., Барзилович Д. В.

Сучасні концептуальні підходи до державного регулювання соціально-економічних відносин у будівництві..... 85

Мартишин Д. С.

Інформаційно-комунікативна політика як інструмент посилення взаємодії держави та церкви..... 110

Марусина Е. С.

Проблемы формирования новой образовательной политики в странах мира как одно из важнейших условий их инновационного, прогрессивного развития 124

Молодцов О. В.

Умови впровадження асиметричної децентралізації в Україні..... 133

Мудренко Н. В.

Сфера зовнішніх зносин: сутність поняття 146

Непомнящий О. М.

Основні принципи і складові ризик-менеджменту при будівництві та експлуатації споруд: державно-управлінський аспект 154

Охотникова О. В.

Формування управлінської еліти через систему іспитів: меритократичний підхід 170

Романенко Є. О., Шахов В. А., Чаплай І. В.

Парламентська опозиція. Європейський досвід для України 180

Серьогіна-Берестовська О. В.

Вплив держави на розвиток соціальної інфраструктури в малих містах..... 195

Твердохлеб М. Ю.

Технологія визначення індексу ціннісно-орієнтованої парламентської діяльності 206

Черноіваненко А. В.

Стратегічні напрями розбудови відносин між державою та політичними партіями в Україні..... 219

Чорна К. П.

Державне управління у підросійській
україні: особливості царського
адміністративно-поліцейського
апарату 232

Шостак С. М.

Термінологічні елементи механізму
державного управління

міжнародними інвестиційними
проектами 244

Юзькова О. І.

Особливості розвитку
інноваційного лідерства
в системі державного
управління..... 258

DOI <https://doi.org/10.32689/2617-2224-2019-16-1-24-35>

UDC:336.14

Богданенко Анатолій Іванович,

доктор філософії в галузі державного управління, доктор економічних наук, доцент кафедри публічного адміністрування, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 03039, м. Київ, вул. Фрометівська, 2, тел.: (044) 264 52 54, e-mail: Anatoliy_Bogdanenko@ukr.net

ORCID: 0000-0003-0758-5809

Богданенко Анатолій Іванович,

доктор философии в отрасли государственного управления, доктор экономических наук, доцент кафедры публичного администрирования, Межрегиональная Академия управления персоналом, 03039, г. Киев, ул. Фрометовская, 2, тел.: (044) 264 52 54, e-mail:

Anatoliy_Bogdanenko@ukr.net

ORCID: 0000-0003-0758-5809

Bogdanenko Anatoliy Ivanovych,

Ph.D. in public administration, Doctor of Science in Economics, Associate Professor of Public Administration, Interregional Academy of Personnel Management, 03039, Kyiv, Str. Frometivska, 2, tel.: (044) 264 52 54, e-mail: Anatoliy_Bogdanenko@ukr.net

ORCID: 0000-0003-0758-5809

СВІТОВИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ

Анотація. Розглянуто досвід державної інвестиційної політики в різних країнах світу. Наведено відмінні особливості державної інвестиційної політики зарубіжних країн. Запропоновано шляхи використання досвіду державної інвестиційної політики країн світу для удосконалення державної інвестиційної політики в Україні.

Зазначено актуальність розгляду узагальненого світового досвіду у напрямі формування державної інвестиційної політики та можливості його використання в Україні через реформування економічних процесів відповідно до європейських стандартів. На основі досвіду таких країн, як США, Китай, Австрія, Нідерланди, Великобританія, Франція, Німеччина, Японія та Грузія виявлено відмінні риси та особливості моделей інвестицій-

ної політики цих країн на шляху до становлення інноваційної економіки, визначено відмінності у формах регулювання інвестиційного механізму.

Доведено необхідність включення в державну інвестиційну політику України базових аспектів основних цілей та завдань інвестиційної політики нового покоління, що враховує останні тенденції та потреби світової економіки. Цей аспект є необхідним на шляху України до євроінтеграції і вимагає застосування актуальних у світовому масштабі підходів і пріоритетів до розвитку державної інвестиційної політики.

Визначено, що схожою ознакою регулювання інвестиційної діяльності в Україні і в зарубіжних країнах є великий вплив інтеграційних процесів на державну інвестиційну політику. Державна інвестиційна політика України має стати базовим напрямом економічної політики держави та забезпечити формування ефективних механізмів залучення інвестиційних ресурсів у розвиток національної економіки. Наведені заходи сприятимуть забезпеченню прозорості та ефективності державних інвестицій, спрямуванню інвестиційних потоків до пріоритетних галузей економіки, створенню підґрунтя для активізації інвестиційної активності в Україні.

Ключові слова: державна інвестиційна політика, інвестиційні компанії, державна інвестиційна діяльність, іноземний капітал, прямі інвестиції.

МИРОВОЙ ОПЫТ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ И ВОЗМОЖНОСТИ ЕГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ В УКРАИНЕ

Аннотация. Рассмотрен опыт государственной инвестиционной политики в разных странах мира. Приведены отличительные особенности государственной инвестиционной политики зарубежных стран. Предложены пути использования опыта государственной инвестиционной политики стран мира для совершенствования государственной инвестиционной политики в Украине.

Отмечена актуальность рассмотрения обобщенного мирового опыта в направлении формирования государственной инвестиционной политики и возможности его использования в Украине путем реформирования экономических процессов в соответствии с европейскими стандартами. На основе опыта таких стран, как США, Китай, Австрия, Нидерланды, Великобритания, Франция, Германия, Япония и Грузия, обнаружены отличительные черты и особенности моделей инвестиционной политики этих стран на пути к становлению инновационной экономики, определены отличия в формах регуляции инвестиционного механизма.

Доказана необходимость включения в государственную инвестиционную политику Украины базовых аспектов основных целей и заданий инвестиционной политики нового поколения, которое учитывает последние тенденции и потребности мировой экономики. Этот аспект является необходимым на пути Украины к евроинтеграции, и требует применения актуальных в мировом масштабе подходов и приоритетов к развитию государственной инвестиционной политики.

Отмечено, что похожим признаком регулирования инвестиционной деятельности в Украине и в зарубежных странах является большое влияние интеграционных процессов на государственную инвестиционную политику. Государственная инвестиционная политика Украины должна стать базовым направлением экономической политики государства и обеспечить формирование эффективных механизмов привлечения инвестиционных ресурсов в развитие национальной экономики. Приведенные меры будут способствовать обеспечению прозрачности и эффективности государственных инвестиций, направлению инвестиционных потоков в приоритетные отрасли экономики, созданию основы для активизации инвестиционной активности в Украине.

Ключевые слова: государственная инвестиционная политика, инвестиционные компании, государственная инвестиционная деятельность, иностранный капитал, прямые инвестиции.

INTERNATIONAL EXPERIENCE OF THE PUBLIC INVESTMENT POLICY AND POSSIBILITY OF ITS USE IN UKRAINE

Annotation. The article examines the experience of the state investment policy in different countries of the world. The distinctive features of the state investment policy of foreign countries are presented. The ways of using the experience of the state investment policy of the countries of the world to improve the state investment policy in Ukraine are offered.

The urgency of considering the generalization of international experience in the direction of the formation of the state investment policy and the possibility of its use in Ukraine through the implementation of the reform of economic processes in accordance with European standards is noted. Based on the experience of countries such as the USA, China, Austria, the Netherlands, Great Britain, France, Germany, Japan and Georgia, the distinctive features and features of the investment policy models of these countries on the way to the emergence of an innovative economy are detected, and differences in the forms of regulation of the investment mechanism are identified.

The need to include in the state investment policy of Ukraine the basic aspects of the main goals and objectives of the investment policy of the new generation, which takes into account the latest trends and needs of the world economy, is noted. This aspect is necessary on the path of Ukraine to European integration and requires the application of globally relevant approaches and priorities to the development of state investment policy.

It is concluded that a similar sign in the regulation of investment activities in Ukraine and in foreign countries is the implementation of a large influence of integration processes on the state investment policy. The state investment policy of Ukraine should become the basic direction of the state economic policy and ensure the formation of effective mechanisms for attracting investment resources to the development of the national economy. All measures cited in the article should provide an opportunity to ensure transparency and efficiency of public

investments, direct investment flows to priority sectors of the economy, and create a basis for enhancing investment activity in Ukraine.

Keywords: state investment policy, investment companies, state investment activity, foreign capital, direct investments.

Постановка проблеми. Проблема державної інвестиційної політики залишається однією з найактуальніших для багатьох країн світу. В різних країнах застосовуються різні засоби та механізми стимулювання розвитку їх інвестиційної привабливості на макро-, мезо- та мікрорівнях для максимальної реалізації можливостей інвестиційного потенціалу.

Наразі Україна знаходиться на шляху до євроінтеграції, що вимагає застосування актуальних у світовому масштабі підходів і пріоритетів до розвитку державної інвестиційної політики. Так, державна інвестиційна політика України має включати базові аспекти основних цілей та завдань інвестиційної політики нового покоління, що враховує останні тенденції та потреби світової економіки.

Оскільки в Україні відбувається реформування економічних процесів відповідно до європейський стандартів, актуально розглянути узагальнення світового досвіду в напрямі формування державної інвестиційної політики та можливості його використання в Україні.

Аналіз останніх публікацій за проблематикою. Розгляду проблем державної інвестиційної політики присвятили свої праці такі вчені, як Д. В. Ванькович, В. М. Геєць, Л. В. Гоцуляк, Н. Б. Демчишак, О. А. Колодізеєв, Дж. Копперн, М. І. Крупка, Г. В. Марков, Ю. Д. Притика,

Я. А. Солтис, Ф. П. Ткачик та ін. Однак аналіз публікацій з приводу ефективної державної інвестиційної політики не є повним. На даному етапі розвитку нашої країни потрібно вивчення світового досвіду та можливості його використання в Україні для удосконалення державної інвестиційної політики.

Формулювання цілей (мети) статті. Метою статті є дослідження досвіду державної інвестиційної політики країн світу та можливості його використання в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інвестиції є засобом пришвидшення процесів обороту капіталу суб'єктів господарювання. Вони забезпечують зростання рівня прибутковості, формують пріоритетні напрями розвитку економіки, стимулюють процеси реструктуризації системи управління економічною діяльністю, забезпечують створення наукомістких виробництв, підвищують рівень соціальних стандартів. За допомогою інвестиційних ресурсів здійснюється приріст ВВП, пришвидшується його перерозподіл між учасниками економічних процесів, галузями економіки. При цьому рівень розвитку окремих складових економічної системи залежить від державних пріоритетів та цілей, які, своєю чергою, повинні відповідати основним потребам суспільства.

Більшість вчених дотримується точки зору, що під державною ін-

вестиційною політикою потрібно розуміти систему заходів, які здійснюються державою в напрямі формування необхідних умов для активізації інвестиційної активності, стабілізації економічної системи та підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання [1].

Результат удосконалення державної інвестиційної політики має стимулювати розвиток процесів інтенсифікації виробничої складової економіки, підвищення рівня підприємницької активності. На сьогодні формування національних інвестиційних політик орієнтовано на нові стратегії розвитку. В інтересах зміцнення свого виробничого потенціалу та сталого розвитку більшість держав прагнуть залучати іноземні інвестиції.

Розглянемо досвід країн світу, економічні стратегії розвитку яких могли б нині послужити прикладом для удосконалення формування державної інвестиційної політики в Україні.

Так, державна інвестиційна політика як для американських, так і зарубіжних компаній в США спрямована на залучення інвестицій. Ця країна нині за обсягами залучення іноземного капіталу в економіку своєї країни знаходиться на першому місці. Стосовно інвестицій в країну США дотримується політики максимального стимулювання іноземних інвесторів, залишаючи за собою право контролю за інвестиціями в найбільш чутливих секторах економіки. Регулювання питань іноземних інвестицій в цій країні здійснюється на федеральному рівні і на рівні штатів. На федеральному рівні в основно-

му встановлюються загальні вимоги щодо питань з іноземних інвестицій, а на рівні штатів органами місцевого управління відповідних штатів встановлюються конкретні приписи щодо участі іноземних інвесторів у проєктах. На підставі довгострокових і короткострокових програм, розроблених з урахуванням місцевих особливостей і потреб та відповідно до місцевого законодавства, кожним штатом самостійно проводиться робота по залученню іноземних інвестицій [2, с. 116–117].

Державна інвестиційна політика Китаю як частина стратегії реформ і модернізації багато в чому визначає високі темпи економічного зростання і соціальні зміни в Китаї. Вона все частіше знаходить продовження у зовнішньому і зовнішньоекономічному курсі країни, значно впливає на економіку сусідніх держав. Слід зауважити, що в Китаї враховуються обсяги іноземних інвестицій відповідно до укладених контрактів, а також обсяги використаних інвестицій за цими контрактами. Очевидно, обсяги освоєних інвестицій менше обсягів за контрактами. Прийняті в 2013 році уповноваженими органами Китаю нормативні документи з'явилися логічним продовженням державної політики щодо вдосконалення інвестиційного клімату, початок якої було покладено в 2012 році [3].

Незважаючи на досить привабливий інвестиційний клімат в Китаї, конкуренція з боку країн з розвинутою економікою вимагає від влади цієї країни активних рішень, які б враховували нові тенденції світового ринку інвестицій. Для цього, на нашу думку, необхідно:

- спростити процедури затвердження інвестиційних проєктів;
- підвищити ефективність діяльності державних органів шляхом усунення дублювання ряду функцій і процедур;
- провести реформу ринку цінних паперів і реформування судової системи.

Аналіз державної інвестиційної політики Австрії показав, що в країні не існує Єдиного державного акта, що регламентує відносини в інвестиційній сфері. Порядок і умови здійснення інвестицій і різних форм їх стимулювання закріплені в ряді федеральних і земельних актів і директив з конкретних питань. Основний принцип державної інвестиційної політики Австрії — це надання інвесторам свободи вибору напрямів інвестування та джерел їх фінансування. Прямих обмежень інвестиційної діяльності в будь-яких галузях держава не встановлює. При цьому в окремих випадках капіталовкладення можуть стримуватися необхідністю отримання спеціального дозволу для здійснення певних видів господарської діяльності, вимогами з охорони навколишнього середовища та іншими приписами, безпосередньо не пов'язаними з питаннями інвестування.

Іноземним інвесторам на умовах взаємності в Австрії надається національний режим. Іноземні інвестиції допускаються в усі галузі її економіки за винятком оборонної промисловості, підприємств і організацій, що знаходяться на бюджетному фінансуванні (федеральні залізниці, пошта і телеграф, радіо і телебачення), а також галузей і видів

діяльності, які є державною монополією (гірничодобувна промисловість, виробництво тютюнових виробів і спиртних напоїв).

Державна інвестиційна політика Нідерландів традиційно має імідж країни зі сприятливим інвестиційним кліматом, що зумовлено легкістю реєстрації юридичних осіб, відсутністю адміністративних бар'єрів, сприятливим правовим полем, насамперед податковими преференціями, а також великою кількістю міжнародних угод про уникнення подвійного оподаткування. Привабливість ринку Нідерландів для довгострокових інвестиційних проєктів в останні роки підвищується. Уряд Нідерландів послідовно реалізує стратегію залучення в Нідерланди іноземних інвестицій на базі партнерської взаємодії держави, бізнесу та науки. Інвестиційна політика Нідерландів будується на грамотній презентації інвестиційних проєктів потенційним іноземним партнерам. У Нідерландах діє спеціалізоване державне агентство з іноземних інвестицій, що є підрозділом Міністерства економіки. В 2013 році Урядом Нідерландів було реалізовано комплекс заходів щодо захисту інвестицій та фінансової підтримки підприємств малого і середнього бізнесу.

Прикладом ефективної державної інвестиційної політики, який може бути використаний для України, на нашу думку, є досвід країн ЄС — Великобританії, Франції та Німеччини. Основні механізми реалізації державної інвестиційної політики у цих країнах наведено на рис. 1.

Схожість даних механізмів у реалізації державної інвестиційної по-

літики цих держав пояснюється тим, що вони характерні для більш розвинених країн, де ринкова економіка вже зміцніла і продовжує розвиватися. Тим не менш, є і ряд відмінностей у формах регулювання інвестиційного механізму.

Так, серед характерних рис державної інвестиційної політики Ве-

ликобританії можна виділити відмінності, наведені на рис. 2.

Особливе місце в регулюванні інвестиційної діяльності Німеччини також відводиться інвестиційним компаніям, діяльність яких регулюється Законом про інвестиційні компанії. Характеризуючи регулювання інвестиційного процесу

Рис. 1. Основні механізми реалізації державної інвестиційної політики Великобританії, Франції та Німеччини

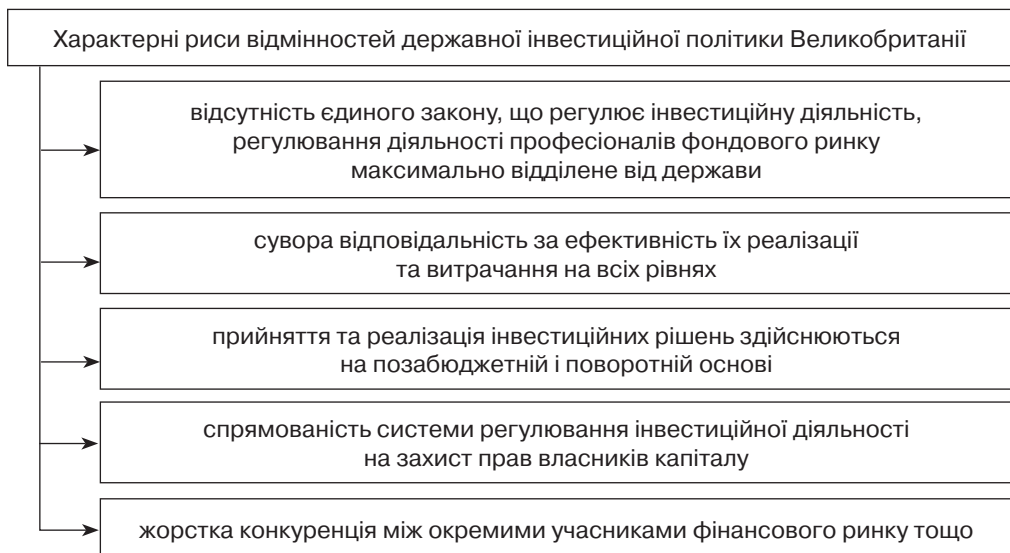

Рис. 2. Характерні риси відмінностей державної інвестиційної політики Великобританії

Німеччини, хотілося б відзначити його спрямованість до внутрішніх фінансових інститутів. Загальні відмінні риси німецької системи правового регулювання інвестиційної сфери наведено на рис. 3.

У Франції відсутній єдиний спеціальний закон, що регулює іноземні інвестиції. Незважаючи на це, в країні діє система “попереднього повідомлення влади про наміри продовження термінів апробації”, яка поширюється головним чином на інвесторів з країн, які не є членами Європейського союзу, у разі участі їх у діяльності французької компанії. У законодавстві Франції також існує чітке розмежування між прямими та іншими іноземними капіталовкладеннями, що пояснюється застосуванням більш пільгового регулювання у відносинах останніх.

Вирізняють основні відмінні риси французької моделі регулювання інвестиційних процесів, які відображено на рис. 4.

Підсумовуючи досвід провідних країн ЄС Німеччини та Франції, відзначимо, що урядами використовується селективний підхід до кожного окремого напрямку інвестиційної сфери з використанням достатньо широкого арсеналу фіскальних інструментів (податкові преференції, субсидії та ін.).

Зауважимо, що розвинені країни вбачають основу своєї конкурентоспроможності в довгостроковій перспективі, а саме в інноваційному розвитку власних економік у сфері енергетики та екології, транспортних, інформаційних і телекомунікаційних систем, охорони здоров'я.

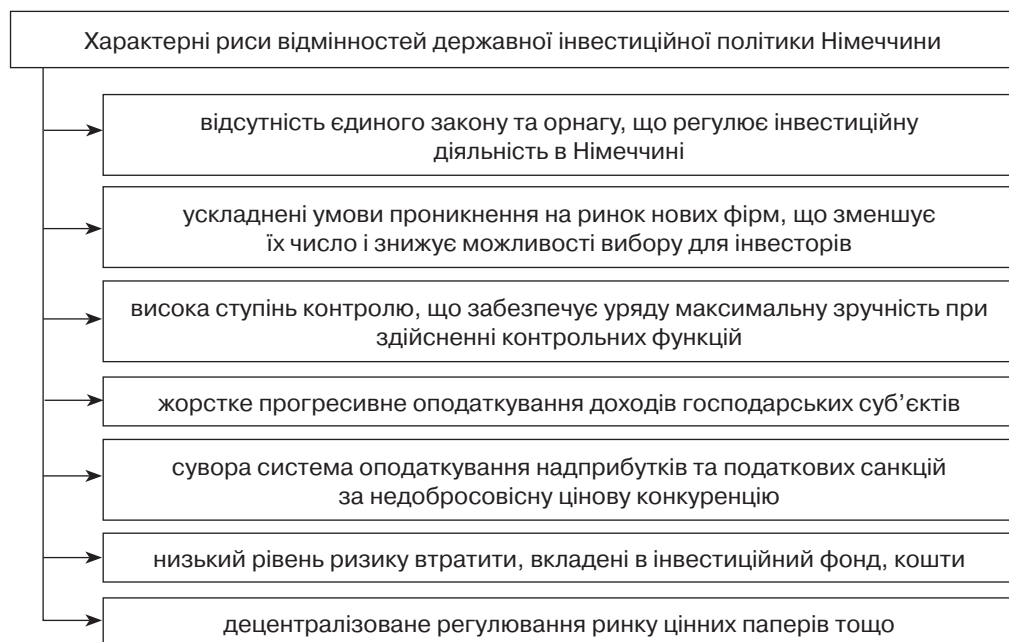

Рис. 3. Характерні риси відмінностей державної інвестиційної політики Німеччини

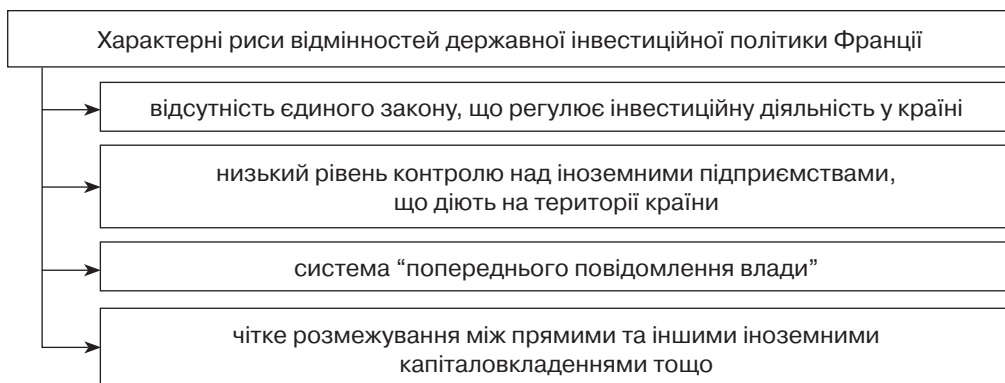

Рис. 4. Характерні риси відмінностей державної інвестиційної політики Франції

Уряди США, країн ЄС і Японії впевнені, що інноваційні технології в цих галузях нададуть їм змогу сформувати новий, посткризовий технологічний уклад, здатний забезпечити основи динамічного економічного зростання, світове економічне лідерство, а також вирішити соціальні проблеми (охорона здоров'я, рівень безробіття). Тобто державна політика цих країн націлена на фінансове стимулювання зазначених напрямів.

Нині в Україні доволі актуальним стоїть питання підвищення ефективності реалізації державних інвестиційних програм. Досі залишаються питання щодо вибору методів фінансування, проведення експертизи, контролю та моніторингу державних інвестиційних програм. Цікавим для України є досвід Грузії. У країні існує три Вільних Промислових Зони, які створюють умови ефективної підтримки міжнародної торгівлі і режим звільнення від податків для міжнародних компаній. Закон про Вільні Промислові Зони було прийнято для підтримки інвестицій у

Грузію, стимулювання експорту і розвитку міжнародної торгової і транзитної діяльності. Сприятливі умови оподаткування та митного контролю, які діють у Вільних Промислових Зонах, створюють потужні стимули для зарубіжних компаній з переміщення своїх виробничих потужностей у дані зони. Наявність Вільних Промислових Зон сприяла зростанню промисловості шляхом надання нових можливостей для інвестування в такі галузі, як: металургія, нафтохімічна промисловість, автомобілебудування, фармацевтика, електроніка, виробництво медичного обладнання та будівельних матеріалів. Компанії, що розміщують своє виробництво у Вільних Промислових Зонах, можуть отримати наступні стимули:

- підприємства, розташовані у Вільних Промислових Зонах, звільняються від податку на власність;
- ПДВ не накладається на товари, придбані за кордоном та імпортовані у ці зони;
- ПДВ не накладається на транзакції між підприємствами, що зна-

ходяться у Вільних Промислових Зонах;

- надання товарів/послуг між підприємствами у цих зонах не обкладається ПДВ;

- закордонні товари, імпортовані у Вільні Промислові Зони, не обкладаються ввізним митом;

- на продукцію, вироблену в цих зонах, накладається тільки ПДВ у межах спеціального митного режиму, незалежно від кількості товару;

- експорт товарів, вироблених у ВПЗ, на територію Грузії не обкладається ввізним митом;

- не здійснюється контроль за обмінними операціями, немає бар'єрів для торгівлі або квот;

- немає обмежень на репатріацію капіталу;

- прибуток, отриманий зарубіжною компанією від діяльності у Вільних Промислових Зонах, не обкладається податком на прибуток;

- співробітники підприємств, що знаходяться у Вільних Промислових Зонах, особисто виплачують податок на прибуток шляхом декларування доходу, оскільки підприємство, що знаходиться у цих зонах, не є агентом, який сплачує податки за співробітників і, таким чином, не зобов'язане утримувати податок із заробітної плати [4].

Також зауважимо, що сільськогосподарські підприємства не виплачують ПДВ, не обкладаються податком на прибуток і не сплачують ввізне мито на сільськогосподарське обладнання. Слід зазначити, що сільське господарство отримало додаткові переваги від режимів вільної торгівлі, якими є угоди про вільну торгівлю, де Європейський Союз на-

дає країнам, що розвиваються, преференції при доступі на свій ринок.

Підсумовуючи досвід Грузії, слід зазначити, що в Україні була спроба стимулювання інвестицій шляхом створення спеціальних економічних зон. На жаль, отримати певний результат не вдалося. Однак використання досвіду підтримки сільського господарства є достатньо реалістичним для реалізації в Україні.

Отже, в аналізованих зарубіжних країнах, як і в Україні, на державну інвестиційну політику великий вплив здійснюють інтеграційні процеси, що відбуваються останнім часом у світі. Це є схожою ознакою в регулюванні інвестиційної діяльності в Україні і в зарубіжних країнах. Однак є й деякі відмінності, які Україні варто було б врахувати на шляху формування ефективної інвестиційної моделі держави. Наприклад:

- у США Україна могла б запозичити жорстку систему контролю інвестиційної діяльності;

- у Японії розбірливість в потенційних інвесторів;

- у Франції політику зниження ризику вкладених в інвестиційні фонди грошових коштів;

- у Великобританії ефективну пільгову політику;

- у Німеччині систему "попереднього повідомлення влади тощо.

Усе це дозволило б українській державі найбільш успішно влитися в систему світового господарства і зайняти своє місце серед експортно-імпортного обороту в світі. А єдиний політико-економічний курс у сфері розвитку іноземної інвестиційної діяльності, який застосовується в усіх

означених розвинених зарубіжних країнах, має стати прикладом для України з метою формування ефективної системи інвестиційного законодавства.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, узагальнюючи наведене, можна зробити висновки, що державна інвестиційна політика України має стати базовим напрямом економічної політики держави та забезпечити формування ефективних механізмів залучення інвестиційних ресурсів у розвиток національної економіки.

На основі аналізу світового досвіду державного інвестування нами рекомендовано такі підходи в державній інвестиційній політиці України:

- привести нормативно-правову базу до європейських стандартів;
- розширити сферу бюджетного інвестування за рахунок активізації діяльності Державного банку реконструкції та розвитку з метою підтримки пріоритетних напрямів розвитку;
- переглянути реалізацію чинних державних програм щодо доцільності, кількості, впливу на галузь й економіку загалом;
- використовуючи передовий досвід розвинених країн, запровадити нові форми підтримки таких галузей, як вугільна промисловість, сільське господарство, які б стимулювали національні приватні інвестиції в цьому напрямі;
- переорієнтувати державні інвестиції в економічну та соціальну інфраструктуру й інноваційні програми, які б забезпечили перехід економіки країни до високотехнологіч-

них та наукомістких виробництв, що дало б змогу підвищити конкурентоспроможність українських підприємств на світовому ринку.

Усі наведені заходи дадуть змогу забезпечити прозорість та ефективність державних інвестицій, спрямувати інвестиційні потоки до пріоритетних галузей економіки, створити підґрунтя для активізації інвестиційної активності в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *М. І. Крупка* Формування фінансового потенціалу інвестиційної діяльності в економіці України: монографія / М. І. Крупка, Д. В. Ванькович, Н. Б. Демчишак, М. І. Кульчицький — Л.: ЛНУ ім. Івана Франка, 2011. — 404 с.
2. *Голенищева Є. Ю.* Особливості формування та реалізації державної інвестиційної політики в різних країнах світу / Є. Ю. Голенищева // Вісн. Нац. ун-ту цивільного захисту України. Серія: Державне управління. — 2016. — Вип. 1. — С. 115–122.
3. *Новоселова Л. В.* О реализации инвестиционной составляющей стратегии экономического роста в КНР / Л. О. Новоселова // Рос. экон. журн. — 2016. — № 4. — С. 63–72.
4. *Затонацька Т. Г.* Світовий досвід формування інвестиційної політики та механізмів її реалізації / Т. Г. Затонацька // Вісн. Київ. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. — Серія: Економіка. — 2014. — Вип. 8. — С. 6–10.

REFERENCES

1. *M. I. Krupka, D. V. Vankovych, N. B. Demchyshak, M. I. Kulchytskyi* (2011),

- “Formation of financial potential of investment activity in the economy of Ukraine: monograph”, Lviv: LNU imeni Ivana Franka, p. 404.
2. *Holenishcheva Ye. Yu.* (2016), “Features of the formation and implementation of state investment policy in different countries of the world”, *Visnyk Natsionalnoho universytetu tsyvilnoho zakhystu Ukrainy. Derzhavne upravlinnia*, vol. 1, p. 115–122.
 3. *Novoselova L. V.* (2016), “About the implementation of the investment component of the strategy of economic growth in the PRC”, *Rossiyskiy ekonomicheskyy zhurnal*, vol. 4, p. 63–72.
 4. *Zatonatska T. H.* (2014), “World experience in the formation of investment policy and mechanisms for its implementation”, *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Ekonomika*, vol. 8, p. 6–10.